מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות

מועד הבחינה: קיץ תש"ף, 2020

מספר השאלון: 005374

תרגום לאמהרית (6)

תורה שבעל פה

בית, חינוך ומשפחה — שאלון לעולים חדשים

הוראות לנבחן

א. <u>משך הבחינה</u>: שעה וחצי.

ב. <u>מבנה השאלון ומפתח ההערכה</u>:

בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון —(15×4)— 60 נקודות

פרק שני / <u>או</u>: / פרק שלישי —(10×4)— 40 נקודות

סך הכול — 100 נקודות

ג. <u>חומר עזר מותר בשימוש</u>:

מילון עברי־לועזי / לועזי־עברי.

ד. <u>הוראות מיוחדות</u>: אין.

כתוב <u>במחברת הבחינה בלבד</u>. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

እስራኤል አገር

የትምህርት ሚኒስቴር

የፈተናው ዓይነት፡ የ2ኛ ደረጃ ት/ቤት መልቀቂያ ፈተና

የፈተናው ጊዜ፡ የ2020 ዓ.ም. የበጋ ፈተና

የፈተናው ቁጥር፡ 005374

ወደ አማርኛ የተተረጎመ (6)

የቃል መጽሐፍ ቅዱስ

ቤት፣ ትምህርትና ቤተሰብ — ለአዲስ ገቢዎች መጠይቅ

ለተፈታኙ የቀረቡ መመሪያዎች

א. <u>ለፈተናው የተሰጠው ጊዜ</u>፡ አንድ ሰዓት ተኩል።

ב. <u>የፈተናው መዋቅርና ነጥብ አሰጣጥ</u>፡

ይህ ፈተና ሦስት ምዕራፎች ይዟል።

ምዕራፍ አንድ — (4x15) — 60 ነጥብ

ምዕራፍ ሁለት / <u>ወይም</u>፡ / ምዕራፍ ሦስት — (4x10) — 40 ነጥብ

በአጠቃላይ — 100 ነጥብ

ג. <u>ለመጠቀም የተፈቀደ የመርጃ መሣሪያ</u>፡

የውጭ ቋንቋ-ዕብራይስጥ/ዕብራይስጥ-የውጭ ቋንቋ መዝገበ ቃላት።

ד. <u>ልዩ መመሪያ</u>፡ የለም።

<u>በመጠይቁ ደብተር ላይ ብቻ</u> ጻፍ። ለማሰቢያ በምትጠቀምበት ገጽ መግቢያ ላይ በሙሉ "ቲዮטה" ብለህ ጻፍበት። ከመጠይቁ ደብተር ውጭ በሆነ ወረቀት ላይ ማሰቢያ መጻፍ ለፈተናው ውድቅ መሆን ምክንያት ሊሆን ይችላል።

በዚህ ፈተና ውስጥ የፈተናው መመሪያዎች በወንድ ጾታ ቢሆኑም ለወንድም ለሴትም ተፈታኞች ያገለግላሉ።

መልካም ዕድል!

ጥያቄዎቹ

ምዕራፍ አንድ (64 ነጥብ)

ከ1-5 ካሉት ጥያቄዎች ውስጥ አራቱን መልስ (ለእያንዳንዱ ጥያቄ — 15 ነጥብ)።

1. "טובים השניים מן האחד" ("ከአንድ ብርቱ ሁለት መድኃኒቱ")

ሀ. (1) የአብርሃም ሠራተኛ የሆነው አልዓዛር የተወሰነ ባሕሪይ ያላትን ሚስት ለይስሐቅ ሊያገኝለት ብሎ ፈተና አዘጋጀ።
ይህ ባሕሪይ ምንድን ነው? ለምንድን ነው ለይስሐቅ ሚስት ይልቁንም ይህ ባሕሪይ እንዲኖራት ያስፈለገው?።

(2) የአብርሃም ሠራተኛ አልዓዛር ርብቃ ለይስሐቅ ሚስት አርጎ ሊወስዳት ከቤተሰቦቿ ፈቃድ ጠየቀ።
የቤተሰቦቿ ምላሽ ምን ነበር? ከምላሻቸውስ ስለጋብቻ ምን መረዳት ይቻላል?

(8 ነጥብ)

ለ. (1) "ብዙ ተባዙ" [פרייה ורבייה] ለሚለው ትዕዛዝ አንድ ምክንያት ስጥ።

(2) ሰው "ብዙ ተባዙ" ["פרייה ורבייה"] የሚለውን ትዕዛዝ የሚፈጽመው መቼ ነው?
የቤት ሻማይን እና የቤት ሒሌልን ሐሳቦች አቅርብ።

(7 ነጥብ)

2. יצר ויצירה (ፍጥረት እና የእጅ ሥራ)

ሀ. (ራብ ይስሐቅ ባር ሼሼት፣ ש"הריב) የሚባሉት አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚ ሊቅ በአጋጣሚ "ጎረቤቴ ትንኮሳ አካሂዶብኛል" የሚል ስሞታ ባቀረበች ሴት ሸንጎ/ለፍርድ ተቀምጦ ነበር።
ሴትዮዋ ማስረጃ ወይም ምስክር አልነበራትም፣ ጎረቤቷ ደግሞ "ውሸቷን ነው" አለ።
ይህ ተርጓሚ ይህችን ሴት ጎረቤቷ ትንኮሳ እንዳያደርግባት የተለያዩ መመሪያዎችን ወሰነ። ሁለት መመሪያዎችን ጻፍ። (4 ነጥብ)

ለ. .(דברים, כ"ג, ט"ו) "והיה מחניך קדוש" ("ሠፈርህ የተቀደሰ ይሁን")።

(1) ይህ ትዕዛዝ ለምን ይልቁንም በጦርነት ጊዜ ተባለ?

(2) ከዚህ ትዕዛዝ በዕለት ተዕለት ኑሮ ላይ ምን መማር ይቻላል?

(5 ነጥብ)

ሐ. ብዙ ሰዓት በተደባለቀ ማዕቀፍ ውስጥ በአንድ ላይ ለሚገኙ ሴቶች እና ወንዶች የተለዩ አንዳንድ መመሪያዎች አሉ። ከነዚህ መመሪያዎች ሁለቱን ጥቀስ። (6 ነጥብ)

/ገጽ 3 ላይ ይቀጥላል/

3. קידושין ונישואין (መቀደስ እና ጋብቻ)

አ. በአብዛኛዎቹ የእስራኤል ማኅበረሰቦች ልምድ (מנהג) የመተጫጫ ባርኮትን የሚያነበው ራቡ (ቄሱ) ነው እንጂ ሙሽራው አይደለም።
ለዚህ ልምድ ሁለት መንስኤዎችን ጻፍ። (5 ነጥብ)

በ. ሚስትን በቀለበት መቀደስ የተለመደ ነው። ለዚህ ልምድ ሁለት መንስኤዎችን ጻፍ። (5 ነጥብ)

ገ. ሑፓ ("חופה") ምንድን ነው? ሁለት ሐሳቦችን ጻፍ። (5 ነጥብ)

4. בניית הבית (ቤትን መሥራት)

አ. (1) "የቤት ውስጥ ሰላም" ምንድን ነው?
(2) የሰንበት ሻማ ማብራት ትዕዛዝ እንዴት ለቤት ውስጥ ሰላም አስተዋጽኦ ያደርጋል?
(6 ነጥብ)

በ. "אעשה לו עזר כנגדו" ("የሚመቸውን ረዳት ልፍጠርለት") ኦሪት ዘፍጥረት ምዕራፍ 2 ቁጥር 18።
የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ (המדרש) "የሚመቸውን ረዳት"/"אעשה לו עזר כנגדו" ስለሚሉት ቃላት ማብራሪያው ምንድን ነው? (3 ነጥብ)

ገ. "אמר רב: לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו".
(1) "אונאת אשתו" ምንድን ነው?
(2) በራብ አማር ቀጣይ ንግግር (እዚህ ባልተጻፈው) ውስጥ ለምንድን ነው ሰው ከ-אונאת אשתו ሊጠነቀቅ የሚገባው?
(6 ነጥብ)

5. גירושין; ייבום וחליצה (ፍቺ፣ ይቡም እና ሓሊጻ)

አ. "כופין (=מכריחים) אותו עד שיאמר רוצה אני". ("ፍርድ ቤት እኔ እፈልጋለሁ እስከሚል ድረስ (ያስገድደዋል)")
(1) ይህ ፍርድ የተባለው ፍቺን በተመለከተ ነው። ይህን ፍርድ አብራራ።
(2) ወንድ ለሚስቱ የፍች ወረቀት እንዲሰጥ ማስገደድ የሚቻልባቸውን ሁለት ሁኔታዎች ጥቀስ።
(9 ነጥብ)

በ. (1) ይህን ייבום ን ትዕዛዝ ወይም የחליצה ን ትዕዛዝ መፈጸም የሚገባው በምን አጋጣሚ ነው?
(2) በዋናው የራባኖች ሕግ መሠረት፣ በዘመናችን ምንድን ነው የሚደረገው?
(6 ነጥብ)

/ገጽ 4 ላይ ይቀጥላል/

በተማርካቸው ይዘቶች መሠረት ምዕራፍ ሁለትን ወይም ምዕራፍ ሦስትን መመለስ ይገባሃል።

ምዕራፍ ሁለት (40 ነጥብ)

ከመጽሔቱ ላይ ከ'አ - አ"' ያሉትን ምዕራፎች ተምረህ ከሆነ ከ6-10 ካሉት ጥያቄዎች ውስጥ አራቱን መልስ (ለእያንዳንዱ ጥያቄ – 10 ነጥብ)።

6. "טובים השניים מן האחד" ("ከአንድ ብርቱ ሁለት መድኃኒቱ")

አ. "הקשר הטוב בין איש ואשתו יהיה כאשר שניהם יגיעו למעלת הנתינה" (הרב אליהו דסלר, מכתב מאליהו). በራብ ኤሊያሁ ዴስለር መሠረት በባልና ሚስት መካከል ለመፋቀር የሚያበቃቸው ምንድን ነው? ለምን? (6 ነጥብ)

ב. ለምንድን ነው ሴቶች "ብዙ ተባዙ" ከሚባለው ትዕዛዝ የተፈቱት? አንድ ማረጋገጫ ጻፍ። (4 ነጥብ)

7. מחויבויות שבין איש לאשתו (ባል ለሚስቱና ሚስት ለባሏ ያላቸው ግዴታ)

አ. (1) "ክቱቫ" ("כתובה") ምን እንደሆነ አብራራ።
(2) ግማራ ላይ ሰው ያለ 'ክቱቫ' ከሚስቱ ጋር ሊሆን እንደማይገባው ተጽፏል። ለዚህ የሃይማኖት መመሪያ መንስኤው ምንድን ነው?
(7 ነጥብ)

ב. ባልና ሚስት ሲፋቱ ንብረታቸውን በተመለከተ የዚህ ዘመን አካሄድ ምንድን ነው? (3 ነጥብ)

8. מצוות עונה (የወቅት ትዕዛዝ)

አ. (1) በባል እና በሚስቱ መካከል ያለው አካላዊ ግንኙነት በንጹህ/በጨዋ አገላለጽ "חיי אישות" ይባላል እንጂ "יחסי מין"/የግብረ ሥጋ ግንኙነት አይባልም። በሁለቱ አባባሎች መካከል ያለውን ልዩነት አብራራ።
(2) የወቅትን ትእዛዝ አንድ ምክንያት ጻፍ።
(7 ነጥብ)

ב. በባል እና በሚስቱ መካከል ያለው የፍቅር መግለጫዎች (እንደ ማቀፍና መሳም) ያሉት በግልጽ በሰው ሁሉ ፊት መሆን የሌለባቸው ለምንድን ነው? (3 ነጥብ)

9. טומאה וטהרה (መርከስ እና መንጻት)

አ. (1) "סוגה בשושנים" የሚለውን አባባል አብራራ።
(2) "סוגה בשושנים" የሚለው አባባል የመርገም (נידה) ሕግጋት ነጸብራቅ ነው። ይህን ነጸብራቅ አብራራ።
(7 ነጥብ)

ב. በመርገም (נידה) ላይ ያለችን ሴት ሦስት የመንጻት ደረጃዎች/ሂደቶች ጥቀስ። (3 ነጥብ)

10. አጫጭር ጥያቄዎች

ከአ-ג ካሉት ንዑሳን ጥያቄዎች ውስጥ ሁለቱን በአጭር በአጭሩ መልስ፣ (ለእያንዳንዱ ጥያቄ – 5 ነጥብ)።

አ. ብቻቸውን በመኪና የሚጓዙ ወንድና ሴት - "ኢሱር ይሑድ"ን እንዳይተላለፉ መኖር የሚገባቸውን ሁለት መስፈርቶች ጻፍ።

ב. ካሼር በሆነ "ሚክቬ" የሚደረገው መጥለቅ ካሼር ይሆን ዘንድ ሊደረጉ የሚገባቸው ሁለት መስፈርቶች ምን ምን ናቸው?

ג. "በሙሴ ኃይማኖት"ና "በይሁዳዊ ኃይማኖት" ያገባች ሴት ጸጉሯን በሻሽ የመሸፈን ግዴታ አለባት። የ"ሙሴ ኃይማኖት" ምንድን ነው? የ"ይሁዳዊ ኃይማኖት"ስ ምንድን ነው?

/ገጽ 5 ላይ ይቀጥላል/

በተማርካቸው ይዘቶች መሠረት ምዕራፍ ሁለትን ወይም ምዕራፍ ሦስትን መመለስ አለብህ።

ምዕራፍ ሦስት (40 ነጥብ)

ከመጽሔቱ ላይ ከ'א - 'ו , ከ'י - ד"י ያሉትን ምዕራፎች ተምረህ ከሆነ ከ11-15 ካሉት ጥያቄዎች ውስጥ አራቱን መልስ (ለእያንዳንዱ ጥያቄ – 12 ነጥብ)።

11. "טובים השניים מן האחד" ("ከአንድ ብርቱ ሁለት መድኃኒቱ")

א. (הקשר הטוב בין איש ואשתו יהיה כאשר שניהם יגיעו למעלת הנתינה" (הרב אליהו דסלר, מכתב מאליהו".
በራብ ኤሊያሁ ዴስለር መሠረት በባልና ሚስት መካከል ለመፋቀር የሚያበቃቸው ምንድን ነው? ለምን? (6 ነጥብ)

ב. ለምንድን ነው ሴቶች "ብዙ ተባዙ" ከሚባለው ትዕዛዝ የተፈቱት? አንድ ማረጋገጫ ጻፍ። (4 ነጥብ)

12. מחויבויות שבין איש לאשתו (ባል ለሚስቱና ሚስት ለባሏ ያላቸው ግዴታ)

א. (1) "ክቱቫ" ("כתובה") ምን እንደሆነ አብራራ።
(2) ግማራ ላይ ሰው ያለ 'ክቱቫ" ከሚስቱ ጋር ሊሆን እንደማይገባው ተጽፏል።
ለዚህ የሐይማኖት መመሪያ መንስኤው ምንድን ነው?
(7 ነጥብ)

ב. ባልና ሚስት ሲፋቱ ንብረታቸውን በተመለከተ የዚህ ዘመን አካሄድ ምንድን ነው? (3 ነጥብ)

13. התנהלותה של משפחה (የቤተሰብ አኗኗር)

א. አባታችን ያዕቀብ የላባንን ቤት ለቀ ወደ ከንዓን ለመመለስ ፈለገ እና ከሚስቶቹ ጋር ስለዚህ ተወያየ። ከዚህ ውይይት ሰው ከሚስቱ ጋር ስላለው አስፈላጊ ግንኙነት ምን መማር ይቻላል? (6 ነጥብ)

ב. ሊቃውንቶች ለራቢ ኤልኤዘር ቤን ኤዝራ ፕሬዘዳንት እንዲሆን ሲጠይቁት ከሚስቴ ጋር ልማከር አለ።
በዚህ አጋጣሚ ከሚስት ጋር መማከር ለምን አስፈላጊ ሆነ? (4 ነጥብ)

14. קרבה בין האיש לאישה (በባልና በሚስት መካከል ያለ መቀራረብ)

א. (1) በባል እና በሚስቱ መከከል ያለው አካላዊ ግንኙነት በንጹህ/በጨዋ አገላለጽ "חיי אישות" ይባላል እንጂ "יחסי מין"/የግብረ ሥጋ ግንኙነት አይባልም።
በሁለቱ አባባሎች መካከል ያለውን ልዩነት አብራራ።
(2) የወቅትን ትዕዛዝ አንድ ምክንያት ጻፍ።
(7 ነጥብ)

ב. በባል እና በሚስቱ መካከል ያለው የፍቅር መግለጫዎች (እንደ ማቀፍና መሳም) ያሉት በግልጽ በሰው ሁሉ ፊት መሆን የሌለባቸው ለምንድን ነው? (3 ነጥብ)

/ገጽ 6 ላይ ይቀጥላል/

15. <u>አጫጭር ጥያቄዎች</u>

ከא-ג ካሉት ንዑሳን ጥያቄዎች ውስጥ <u>ሁለቱን</u> በአጭር በአጭሩ መልስ፣ (ለእያንዳንዱ ጥያቄ – 5 ነጥብ)።

א. ብቻቸውን በመኪና የሚጓዙ ወንድና ሴት - "ኢሱር ይሑድ"ን እንዳይተላለፉ መኖር የሚገባቸውን <u>ሁለት</u> መስፈርቶች ጻፍ።

ב. በፍቺ ጊዜ ለምንድን ነው ማስረጃ <u>መጻፍ</u> የሚያስፈልገው? ለምን ሴቷን በቃል ብቻ ማባረር አይበቃም? <u>አንድ</u> ምክንያት ጻፍ።

በትምህርት መጽሐፍ መሠረት፥ ወላጅን የማክበር ትዕዛዝ ምክንያቱ ምንድን ነው?

ג. ጠቢባን בן סורר ומורה እልከኛና የማይታዘዝ ልጅ አልነበረም ወደ ፊትም አይኖርም ብለዋል። እንደዚህ ከሆነ የዚህ ፍርድ ለምን በመጽሐፍ ቅዱስ ተጻፈ?

መልካም ዕድል!

መብቱ ለእስራኤል መንግሥት የተጠበቀ ነው።
መገልበጥም ሆነ ማባዛት እንዲሁም ማሳተም በት/ሚኒስቴር ፈቃድ ብቻ ነው።

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך